

Lag om att vissa äldre sedlar ska upphöra som lagliga betalningsmedel

---

Sammanfattning

Finansutskottet tillstyrker Riksbankens förslag i framställningen 2011/12: RB3 om att riksdagen bör anta en ny lag om att vissa äldre sedlar bör upphöra som lagliga betalningsmedel.

Lagen innebär att äldre 50- och 1 000-kronorssedlar utan bl.a. s.k. folieband upphör att vara lagliga betalningsmedel den 31 december 2013. För att Riksbanken ska ha möjlighet att i tid informera allmänheten om förändringen ska lagen träda i kraft den 1 januari 2013. Efter den 31 december 2013 ska bankerna under en tidsperiod kunna lösa in sedlarna hos Riksbanken. Efter den perioden finns det också möjlighet att via brev lösa in sedlarna hos Riksbanken.

Åtgärden vidtas för att bl.a. logistiskt underlätta införandet av den nya svenska sedel- och myntserien som påbörjas hösten 2015.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Utskottets överväganden	4
Lag om att vissa äldre sedlar ska upphöra som lagliga	
betalningsmedel	4
Riksbankens framställning	4
Europeiska centralbankens yttrande	5
Finansutskottets ställningstagande	5
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	6
Framställningen	6
<i>Bilaga 2</i>	
Riksbankens lagförslag	7
<i>Bilaga 3</i>	
Yttrande från Europeiska centralbanken	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Lag om att vissa äldre sedlar ska upphöra som lagliga betalningsmedel

Riksdagen antar Riksbankens förslag till lag om vissa äldre sedlars upphörande som lagliga betalningsmedel med den ändringen att ordet "lagen" ska skjutas in i sista stycket mellan "4 §" och "(1988:1385)". Därmed bifaller riksdagen delvis framställning 2011/12:RB3.

Stockholm den 25 oktober 2012

På finansutskottets vägnar

Anna Kinberg Batra

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anna Kinberg Batra (M), Fredrik Olovsson (S), Pia Nilsson (S), Peder Wachtmeister (M), Jörgen Hellman (S), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Carl B Hamilton (FP), Bo Bernhardsson (S), Marie Nordén (S), Per Bolund (MP), Anders Sellström (KD), Erik Almqvist (SD), Ulla Andersson (V), Edip Noyan (M), Adnan Dibrani (S), Emil Källström (C) och Hans Rothenberg (M).

Utskottets överväganden

Lag om att vissa äldre sedlar ska upphöra som lagliga betalningsmedel

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar Riksbankens förslag om att äldre 50- och 1 000-kronorssedlar utan folieband ska upphöra som lagliga betalningsmedel den 31 december 2013. För att Riksbanken ska hinna informera allmänheten om förändringen bör lagen träda i kraft den 1 januari 2013.

Riksbankens framställning

Riksbanken håller sedan några år tillbaka på med att skapa en ny sedel- och myntserie. För närvarande pågår arbetet med att utforma de nya sedlarna och mynten och planera för introduktionen. I planeringen samråder Riksbanken med olika aktörer som är verksamma på kontantmarknaden, bl.a. banker, värdetransportföretag och handelsföretag.

Företagen på kontantmarknaden har gjort bedömningen att belastningen på transporter och uppräknning kommer att vara hög under utbytesperioden. De har därför framfört önskemål om att de äldre versionerna av 50- och 1 000-kronorssedlarna ogiltigförklaras och tas ur bruk före utbytet som ska påbörjas 2015. För närvarande finns två giltiga versioner av 50- och 1 000-kronorssedlarna. De äldre versionerna har färre säkerhetsdetaljer, bl.a. saknar sedlarna s.k. folieband.

Riksbanken vill underlätta för företagen på kontantmarknaden under introduktionen av den nya sedel- och myntserien och föreslår därför att de äldre versionerna av 50- respektive 1 000-kronorssedlarna ska upphöra att vara lagliga betalningsmedel, efter en rimlig övergångsperiod. För att Riksbanken ska få möjlighet att i god tid informera allmänheten om att de aktuella sedlarna upphör att gälla den 31 december 2013 bör lagen träda i kraft före det datumet, förslagsvis den 1 januari 2013.

Efter den 31 december 2013 kommer bankerna att under en period ha möjlighet att lösa in sedlarna hos Riksbanken. Efter den perioden kommer det också att vara möjligt att brevlades lösa in sedlarna. Enligt Riksbanken finns det inte någon bestämd tidpunkt för sista inlösen av äldre sedlar, utan alla ärenden kommer att prövas med stöd av 5 kap. 4 § andra stycket riksbankslagen. Riksbanken anger dock att man tolkar kravet på ”särskilda skäl” för inlösen i paragrafen generöst.

Riksbanken har ensamrätt på att ge ut sedlar och mynt och att besluta om utformningen av dem (9 kap. 14 § regeringsformen och 5 kap. 1 § riksbankslagen [1988:1385]). Däremot kan inte Riksbanken bestämma att sedlar och mynt inte längre ska vara lagliga betalningsmedel, utan ett sådant beslut måste fattas av riksdagen genom lag.

Därför föreslår Riksbanken att riksdagen beslutar om en lag om att vissa äldre sedlar ska upphöra som lagliga betalningsmedel och att lagändringen träder i kraft den 1 januari 2013.

Europeiska centralbankens yttrande

Riksbanken har begärt och fått ett yttrande av Europeiska centralbanken (ECB) över förslaget om vissa äldre sedlars upphörande som lagliga betalningsmedel (se bil. 3).

ECB:s yttrande är relativt kort. ECB noterar att Riksbanken gjort en ingående granskning av kontantmarknadens behov och beaktat de synpunkter som marknadsaktörerna framfört. ECB anser också att den föreslagna tidsperioden mellan lagförslagets ikraftträdande och den dag då sedlarna upphör att vara lagliga betalningsmedel är tillräckligt lång.

ECB avslutar med att välkomna att de gamla sedlarna ersätts med nya sedlar som har mer avancerade säkerhetsdetaljer. Genom bytet säkerställs kronans ställning samtidigt som förfalskningsskyddet ökar, anser ECB.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet har inget att invända mot Riksbankens framställning. Utskottet tillstyrker därför Riksbankens förslag till lag om att äldre versioner av 50- och 1 000-kronorssedlarna upphör att vara lagliga betalningsmedel den 31 december 2013. För att bl.a. Riksbanken i god tid ska kunna informera allmänheten om att de aktuella sedlarna upphör att gälla den 31 december 2013 ska lagen träda i kraft den 1 januari 2013.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Framställningen

Framställning 2011/12:RB3 Lag om vissa äldre sedlars upphörande som lagliga betalningsmedel:

Riksdagen antar Riksbankens förslag till lag om vissa äldre sedlars upphörande som lagliga betalningsmedel.

BILAGA 2

Riksbankens lagförslag

Förslag till lag om vissa äldre sedlars upphörande som lagliga betalningsmedel

Härigenom föreskrivs följande.

Av Sveriges riksbank utgivna sedlar enligt nedan angivna författningar ska upphöra att vara lagliga betalningsmedel den 31 december 2013.

Sedlar på 1 000 kronor enligt Riksbankens föreskrifter (1989:818) om utgivande av sedlar på ett tusen kronor.

Sedlar på 50 kronor enligt Riksbankens föreskrifter (1996:66) om sedlar på femtio kronor.

Om inlösen av sedlar som upphört att vara lagliga betalningsmedel finns bestämmelser i 5 kap. 4 § (1988:1385) om Sveriges riksbank.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2013.

BILAGA 3

Yttrande från Europeiska centralbanken

SV

ECB-PUBLIC

EUROPEISKA CENTRALBANKENS YTTRANDE

av den 17 juli 2012

om vissa äldre sedlars upphörande som lagliga betalningsmedel

(CON/2012/54)

Inledning och rättslig grund

Den 15 juni 2012 mottog Europeiska centralbanken (ECB) en begäran från Sveriges riksbank om ett yttrande över ett lagförslag om vissa äldre sedlars upphörande som lagliga betalningsmedel (nedan kallat *lagförslaget*).

ECB:s behörighet att avge ett yttrande grundas på artiklarna 127.4 och 282.5 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och artikel 2.1 andra strecksatsen i rådets beslut 98/415/EG av den 29 juni 1998 om nationella myndigheters samråd med Europeiska centralbanken rörande förslag till rättsregler¹, eftersom förslaget rör betalningsmedel. I enlighet med artikel 17.5 första meningen i arbetsordningen för Europeiska centralbanken har detta yttrande antagits av ECB-rådet.

1. Syftet med lagförslaget

Enligt lagförslaget ska 50-kronorssedlar respektive 1 000-kronorssedlar utan folieband upphöra att vara lagliga betalningsmedel den 31 december 2013. Motivet till lagförslaget är att det för närvarande finns två giltiga versioner av 50- respektive 1 000-kronorssedeln, de äldre versionerna har färre säkerhetsdetaljer, bland annat saknar sedlarna folieband. För att minska mängden sedlar i omlopp föreslår Sveriges riksbank att de äldre sedlarna ogiltigförklaras. För att kunna informera allmänheten i god tid föreslår Riksbanken att lagförslaget bör träda i kraft 1 januari 2013. Efter den 31 december 2013 finns det fortfarande möjlighet för både banker och allmänhet att lösa in sedlar genom att brevlades sända dem till Riksbanken.

2. Allmänna kommentarer

Enligt 9 kap. 14 § regeringsformen har Riksbanken ensamrätt att ge ut sedlar och mynt. Av 5 kap. 1 § lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank framgår att sedlar och mynt som ges ut av Riksbanken är lagliga betalningsmedel. Riksbanken har således ensamrätt att ge ut sedlar och mynt och besluta om utformningen av dessa. Allmänna regler om penning- och betalningsväsendet, såsom beslut om att vissa

---

¹ EGT L 189, 3.7.1998, s. 42.

ECB-PUBLIC

svenska sedlar och mynt ska upphöra att vara lagliga betalningsmedel, ska däremot beslutas av Sveriges riksdag.

ECB noterar att Riksbanken gjort en ingående granskning av kontantmarknadens behov och beaktat de synpunkter som marknadsaktörerna, bl.a. banker, värdetransportföretag och handel, framfört. ECB anser även att tidsperioden mellan lagförslagets ikraftträdande och den dag då sedlarna upphör att vara lagliga betalningsmedel är tillräckligt lång.

Mot bakgrund av detta välkomnar ECB att gamla sedlar ogiltigförklaras och ersätts med nya sedlar av samma valör som har mer avancerade säkerhetsdetaljer. Genom bytet av sedlarna säkerställs kronans ställning samtidigt som förfalskningskyddet ökar.

Detta yttrande kommer att offentliggöras på ECB:s webbplats.

Utfärdat i Frankfurt am Main den 17 juli 2012.

Mario DRAGHI

ECB:s ordförande